

ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА СЛИКА МИЛУТИНА ОБРАДОВИЋА

САЊАТИ ЗНАЧИ БИТИ ПРИСУТАН

У среду, 21. децембра у Великој галерији Културног центра, уприличено је свечано отварање изложбе **Обичан малецки сан**, аутора **Милутина Обрадовића**. Поред уметника, публици се обратила директорка КЦ, **Весна Шашић** као и градска већница за културу и образовање, **Анига Стојаков**. О радовима уметника говорила је историчарка уметности, **Слађана Драгичевић Трошић**:
- Обрадовић је уметник неизмерне сензибилности и чулности који не бежи од фигурације, неуморан у свом ликовном изразу, не лута чепркајући по новим медијима. Класичан у изразу, оригиналан у мисли, темељан у техници. Фигура која овде преовладава – симбол је снаге, али у смислу свесности своје слабости. Можда, као слабости или, пак снаге сна. Ова племенита животиња приказана

на папиру. Чини се да су се сви они претворили у распричаност једног сна који, изласком у јаву, се претапа у једну до две речи. Управо у томе лежи магија Обрадовићевог рада: да уметнички речник супротстави скученом знаковном систему свакодневнице.

Она је у свом обраћању истакла да су за разумевање Обрадовићевих дела потерба сва чула, визуелни, свакако први, али не и најзначајнији, као и да његова дела сијају физичку снагу, и да се чини, када затворите очи, да још боље видите осетите и миришете. „То је тачно онај тренутак, када застанете, да бисте пожурили полако како би у раскораку тог и таквог фестивала ленте покрета ухватили смисао и значај обичног, малецког сна“.

- Уметник који се директно позива на снове, мора поседовати истанча-

да смо ми људи склони класификовању, ваљда нам то пружа, макар, привидан ред и ако бисмо морали подвести Обрадовићево сликарство под теоријско окриље, свакако да оно припада највише фантастичном сликарству. Оно је наративно, псеудомиметичко и ауторефлексивно. Надреалност је истакнута првенством тематике, тј. обичним, малецким сном. Даље, такав сан јесте и препрека која омета примаоца у уписивању у означитељски ланац дискурса. Таква имагинарност показује да је све могуће, и отуда, на изглед, неспојиви елементи: од приказа аморфних, рекла бих једноћелијских организама, разбацаних цветова по ливадама тела, личних хијероглифа, сочних плодова који евоцирају на утерусе, сензуалних усана...и све то урочено у сјајне колористичке сензације тако да боја лењо цури

је у свим облицима: поносна, снажна, збуњена, загонетна, неухватљива. Њен карактер исписан је лаким потезима и звонким бојама, рекла бих, разиграно. Таквој разиграности придружује се још безброј облика, неки од њих јасно реферишу на познате облике: фосиле, праисторијске богиње, руже, женске утробе – неспојиве комбинаторике својствене само у сну. Плурипотентност приказа поносити животиње добија на снази кроз, готово, ваздушасте приказе

ну чулност за несвесно, тј, мора имати јасну слику о непрецизности, несталности, најчешће недокучивости царства несвесног. Велика је то имагинација, и велика је то одговорност. При том, уметник остаје доследан свом изразу, а непретенциозан у намери да било коме наметне свој став. Оштрина његовог потеза и ока огледа се у називу изложбе **Обичан, малецки сан** – ништа више и ништа мање од тога. Јер сањати, значи, бити присутан. С обзиром

и прелива се попут ужарене лаве. И још једна карактеристика коју Обрадовић истиче: очи - готова свака слика овде има те упорне, стрпљиве, послушне и до детаља представљене очи: моћно средство невербалне комуникације, мирно продиру у сваку суштину, а да не трепну пред оним шта је та суштина - закључила је **Слађана Драгичевић Трошић**.

Поставка изложбе трајаће до 20. јануара. Т. С.

НЕДИ РАДОСАВЉЕВИЋ УРУЧЕНА НАГРАДА „ГОЛУБ 2022“

ПРОГОВАРАЊЕ КРОЗ ПОЕЗИЈУ

Ових дана из штампе је изашла седма књига Едиције „Голуб“ у издању Градске библиотеке „Карло Бијелички“. Реч је о збирци поезије „Последњи покушај самоодбране“, **Неде Радосављевић**, победнице на конкурс за издавање прве књиге аутора до 40 година. Збирка садржи 45 песама подељене у четири целине: *Без рајфелуса*, *Нисам овде*, *Кишобрани* и *Последњи покушај самоодбране*. Награда се састоји из објављивања књиге, дипломе и организовања промоције награђеног рукописа. Диплому је добитници у средњу уручила директорка библиотеке **Наташа Туркић**.

Збирка проговара о свакодневици лирске жу-

накиње која покушава да прецизно и бескомпромисно детектује (бе)смисао живота савременог човека и свега онога што се налази у хаосу експрес лонца у који смо невољно убачени.

- Ова збирка поезије говори о мојој борби против бесмисла, апатије, испразности и тривијалности људског постојања. Свако од нас бори се на неки свој

начин свесно или несвесно. Мој начин одбране је поезија и бег у један лепши и чистији свет - истакла је ауторка и захвалила се жирију и издавачу.

Неда Радосављевић (Јагодина, 1985), по занимању је дипломирани економиста. Песме су јој објављиване на разним књижевним порталима, као и у зборницима. Т. С.

КЊИГА ДАВИДА КЕЦМАНА У БУДИМПЕШТИ ЗАБОРАВ – ПОНОР ОД СВИХ НАЈДУБЉИ

„Тајанством минули“ или „Повеснице злом проткане“ назив је новог књижевног остварења **Давида Кецмана Даке** (1947), песника и прозног писца, есејисте и књижевног критичара који живи и ствара у Сомбору. Реч је о богатој, садржајем и концептом посве необичној књизи есеја и књижевних критика којом овај, иначе, веома плодан и жанровски разноврстан стваралац у целости осветљава целокупни прозни опус **Драгомира Дујмова** (1963), српског писца из Будимпеште.

Драгомир Дујмов, песник, прозаиста, есејиста и преводилац, професор у Средњој школи и Гимназији „Никола Тесла“ у Будимпешти, аутор је пет књига приповедака и публистичко-прозних записа: „Згужвано доба“ (2001), „Превозник трајни“ (2005), „Будимске приче“ (2007), „Будимпештом српски знамен“ (2012 и 2017), и „Бајске легенде“ (2021), као и девет романа („Бели путеви“ (2000), „Воз савести“, три издања (2005, „Раскршће“, (2006 и 2020), „Време месечарења“ (2014), „Огледало од зеленог јасписа“ (2015), „Сабеља у језику“ (2016), „Јесејево стабло“ (2017), „Под небом боје пурпура“ (2018) и „Кад небом зацари уштап“ (2020).

Ово, иначе двадесет и седмо до сада објављено Кецманово књижевно дело, објављено је средином децембра у издању Задужбине Јакова Игња-

товића и Српске самоуправе у Ержебетварошу, у Будимпешти. Чине га три посве заокружене тематске целине: „Пут до истине“, (о свим књигама прича објављених у периоду од 2001. до 2021. године), „Између два прага“ (слово о девет романа објављених између 2000. и 2020. године), док је трећем делу, под насловом „У садејству са Хипоносом“, реч о сновидним садржајима, једнако и у књигама прича и на страницама романа а у чему је једна од битнијих а до сада критичарски неостветљених значајки прозног концепта којима се Дујмов издваја из мноштва оновремених српских писаца, било да је реч о писцима у Србији, или у српској и те како разгранатој дијаспори. У сарадњи са Дујмовим, Давид Кецман је сачинио избор кратких прича из сна изнетих, дао им посве ново обличе и сада су то видљивије прозне целине. Садржајношћу, стилем и језиком, овако издвојене истовремено су најбоља потпора књижевним опсервацијама и зналачким проценама критичара Кецмана који и о делима других српских писаца у Мађарској, пише дуже од три деценије.

Након ауторског, такође аналитичког и сврсисходног предговорног слова за ову садржајем, концептом али и обимом несвакидашњу књигу, следи и критичарева одгонетка наслова „Тајанством минули“:
- У причама и романима

Драгомира Дујмова увек је реч о неком или о нечем тајновитом, о оном што је као тема било, или је и сада подоста до невидела скрајнуто, маргинализовано, далеко од главних путева којима се, иначе, стиже ако не до потпуно нове истине, јер све је то, руку на срце, заиста сувише далеко за иоле бистрији поглед, а оно макар и Постфестум, до нечег истини тако блиског а што се тек књигом/словом о томе пред оком читалаца прима као сазнање, као истина која нам је недостајала. Захваљујући управо приповеткама и романима Драгомира Дујмова, извесно је, бивамо ближи сазнању шта се и како се некад и негде, трагично, понекад и трагикомично, али увек занимљиво, значајно у вековима испред нас доиста збило а тајном је, или је вешто, увек зарад нечијих интереса, завереничком ћућњом било прекривено. Заборав је понор од свих најдубљи. Да! Тајанством минули људи, минули свет, али реч истине о свему минулом, намерно или „стицајем околности од сећања истргнуто, измакнуто, одувек је пут спасења од неповратног у потпуној у простор од непостојања. Ваља нам имати на уму и оно што у једној од својих прича казује и сам Драгомир Дујмов: - Једино вером у Истину - од људског бића постаје се Човек! - истиче у свом аутопоетичном запису Давид Кецман Дако.